

ԿՈՄԻՏԱՍ ԱԲԵՂԱ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ

Ք Ա Ր Ո Ջ

«Երանի որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից» (Մատթ. Ե 10):

Սիրելի հավատացյալ ժողովուրդ,

Ահա Լեւան քարոզի երանելիներից մեկը, որ պատգամեց մեզ Քրիստոս իր քարոզության սկզբնական շրջանին՝ դնելով հիմնաքարը այն նոր կրոնի, որը պիտ կոչվեր քրիստոնեություն: Ովքե՞ր էին նրանք, որոնց երանի պիտի տրվեր, ո՞ւմ էին վերաբերում այդ երանությունները՝ «աղքատաց հոգով, սգաւորաց, հեզոց, որ քաղցեալ և ծարաւի իցեն արդարութեան, ուղորմածաց որ սուրբ են սրտիւք, խաղաղարարաց որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, որ նախատիցին և հալածիցին վասն Քրիստոսի»: Ահա ովքեր որդեգիրներն են այս ամենի, նրանք են, որ պիտի արժանանան հավիտենական երջանկության: Քրիստոսի հարության հաղթանակը նրանցն է և ոչ այլոց:

Մի քանի օրեր են մեզ բաժանում այն ցնծագին պահից, երբ սգակիր քրիստոնյա աշխարհը ցնծության աղաղակով ընդհատեց անդորրը գիշերային՝ թե՛ «Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց»: Մարդկային պատմության ամենամեծ հրաշքը, երբ մահվան սարսափը վերածվեց հավիտենականության երջանիկ զգացողության և հարության իրադեպով մի նոր ընթացք

ապրեց մարդկությունը՝ նոր գիտակցությամբ և նոր կյանքով:

Այսօր կրկնազատիկ է կամ նոր կիրակի, նոր՝ հանութ քրիստոնեության համար, որովհետև Քրիստոսի հարությամբ իմաստավորվեց կիրակին իբրև տերունական օր, հարության օր, քանի որ Հին Կտակարանում տերունական օրը շաբաթն էր, իսկ Քրիստոսի հարությամբ՝ դարձավ կիրակին: Սակայն կարծում եմ մեզ համար, հայերին համար, կարևոր է նաև կրկնազատիկ հասկացողությունն այսօր: Ապրիլյան մի քանի օրեր, և ինչպիսի ապրումներ իրար հակասող, սակայն և իրար լրացնող. քրիստոնեական զատիկ, հայոց կոտորածի հիշատակ և կրկնազատիկ: Յուրահատուկ խորհուրդ կա այս երրորդության մեջ՝ խորհուրդ, որ տրվեց մեզ Քրիստոսի հարությամբ, պարտադրվեց մեզ եղեռնական մահով և հաստատվեց ազգային հարությամբ:

Երկու օր առաջ, երբ ապրիլ 24-ի օրացույցային թերթիկը ուխտի և երդումի ոգի էր խտացրել իր մեջ, երբ յուրաքանչյուր հայ, սգո արցունքն աչքերին, խոնարհած հոգով բարձրանում էր դեպի Ծիծեռնակաբերդի մեծ խորհուրդը՝ Եղեռնի հուշարձան, մեր մտքում անշեշ կրակի մման բոցավառվում էին Քրիստոսի խոսքերը՝ «Երանի նրանց, որ արդարության համար են հալածվել, որովհետև նրանցն է Աստուծո

արքայությունը»։ Ո՛վ կարող է այս ճշմարտությունը ծխտել, ո՛վ կարող է հակառակվել այն փաստին, որ երկու միլիոն հայ կոտորվեց հանուն իր արդարության ձրգտումի, կոտորվեց օրը ցերեկով, միայն այն քանի համար, որ ուզում էր իր պապենական հողի վրա ապրել իր հավատով, իր մարդկային իրավունքներով, իր ազատությանը, իր ստեղծարար ոգով, որովհետև նա չէր ուզում կոտորել, չէր ուզում ավերել, չէր ուզում ոչնչացնել, այլ՝ ստեղծել, երկնել, քանզի հրաբուխ էր նրա հոգին, որ մշակույթ էր ծայրաժուլ։ Երիտթուրքերի ձեռքը ուզեց խափանել երկունքը հայի, հրամայելով «կոտորած, կոտորած և կոտորած» (Սիամանթո)։ Թափվեց արյունը անմեղ զոհերի, կին թե ծերունի, ահել թե ջահել։ Եվ կոտորվում էր ազգը մեր հայոց այն անխախտ հավատքով, որ իր արդարությամբ պիտի ժառանգի դրախտն աստվածային, քանզի այդ էր պատգամը։ Անհնար է կոտորել մի ազգի, որը փյունիկի հոգի ունի։ Եվ այդ հոգին հարություն առավ, դարձավ ժողովուրդ, իրականություն, դարձավ Խորհրդային Հայաստան։

Բազում անգամներ ենք մենք ֆիզիկապես պարտվել, սակայն հոգեպես, բարոյապես հաղթել ենք, որովհետև արդարության ոգին, գիտակցությունը, ապրում է մեր մեջ։ Մենք հավատացած ենք, որ արդարության համար նահատակված մեր ժողովրդի երկու միլիոն զավակների հոգիները գտնվում են Աստուծո արքայության մեջ, իսկ մենք, իբրև ճշմարիտ և կենդանի ժառանգորդներ պիտի ջանանք նույն ոգով, անխախտ վճռականությամբ դրախտ կառուցել Խորհրդային այս փոքրիկ Հայաստանում, այս քարքարոտ, մեր նահատակների արյունով շաղախված այս հողակտորի վրա, որպեսզի երկրային դրախտից դեպի երկնային դրախտ անցումը դառնա կատարյալ։

Կրկնազատիկ է, հայոց հոգու հարության կիրակին։ Եթե մեկ շաբաթ առաջ՝ ուրբաթ, Քրիստոսի թաղման խորհուրդը հետո իմաստավորվեց հարությամբ՝ Չատիկով, ապա ուրբաթ՝ Ապրիլ 24-ին, հայոց «թաղման» խորհուրդը իմաստավորվեց մեր հարությամբ՝ կրկնազատիկով, որն իրականացավ Սարդարապատով և ապա Նոյեմբեր 29-ով։ Եվ պիտի գիտակցենք այս ու դարձնենք համոզում, և այդ համոզմամբ պայքարենք կառուցելով, ստեղծելով, երկնելով, մեր գիտակցական գոյությամբ ապացուցելով աշխարհին, որ մենք չենք ծնվել կոտորվելու համար, այլ՝ ապրելու և ստեղծագործելու։ Եվ այսօր կրկնազատիկի այս սուրբ պատարագին, երդում տանք հայոց Աստծուն, որ երբեք պիտի չմարի մեր մեջ հիշատակը մեր սուրբ նահատակների։ Նրանց երազանքները իբրև փարոս ունենալով ընթանանք կյանքում, որպես արդարության մեծ վկաներ։

Աղոթենք առ Աստված, որ բարձրյալն իր արդարության ոգին ներարկի մեզանից յուրաքանչյուրին, որպեսզի այդ արդարությամբ առնեցուն՝ դառնանք որդիները խաղաղության, քանզի առանց արդարության գաղափարի անհնար է ստեղծել խաղաղություն հանուր աշխարհում։

Աղոթենք, որ Աստված պահի, պահպանի ժողովուրդն ու հայրենիքը մեր սուրբ և վերածնված, անասան պահի միմունքը Ս. Էջմիածնի և հանուր հայաստանյայց Եկեղեցու և օրհնի նրա Հովվապետին՝ մեր օրերի նոր Մովսես մարգարեին, որն առաջնորդում է հայ հոգիներին դեպի ճշմարիտ հավատ և հայրենասիրություն՝ հանդիսանալով ոգեղեն կամուրջը ընդմեջ Սփյուռքի և Հայոց աշխարհի։

Աստվածային սերն ու միասնականության ոգին թող հարատև ուղեկիցը լինի ձեր և աշխարհասփյուռ հայ ժողովրդի, աշփրմ և միշտ հավիտյանս. ամեն։

